

ÖZET

ÖRTÜALTINDA YETİŞTİRİLEN HIYARLARDA SORUN OLAN BAŞLICA TOPRAK KÖKENLİ PATOJENLER ÜZERİNDE BAZI BİYOFUNGİSİTLERİN ETKİNLİĞİNİN BELİRLENMESİ

Hüsnü Yorgancı

Yüksek Lisans Tezi, Bitki Koruma Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ömer Erincik

2014, 59 sayfa

Toprak kökenli patojenler olan *Fusarium oxysporum*, *Rhizoctonia solani* ve *Sclerotinia sclerotiorum* örtü altında yetiştirilen hıyar bitkilerinde solgunluk ve kök çürüklüğüne neden olarak önemli ürün kayıplarının ortaya çıkmasına yol açmaktadırlar. Bu tez çalışmasının amacı örtüaltı hıyar yetiştiriciliğinde sorun olan bu önemli patojenlere karşı ticari bazı biyofungisitlerin etkinliğinin ortaya konmasıdır. Bu amaçla *F. oxysporum*, *R. solani* ve *S. sclerotiorum* izolatları kullanılarak yürütülen saksı denemelerinde, Remedier (*T. harzianum* + *T. viride*), Companion (*Bacillus subtilis* GB03), Actinovate SP (*Streptomyces lydicus* strain WYEC 108), T 22 Planter Box (*Trichoderma harzianum* Rifai KRL-AG2) biyofungisitlerinin etkinliği, tohum ilaçlaması ve toprağa emdirme şeklinde iki farklı yöntem kullanılarak test edilmiştir. Tohum ilaçlaması testlerinde bazı biyofungisitler etki gösterse de bu etki istikrarlı olmadığı için sonuçlar tatmin edici bulunmamıştır. Toprağa emdirme testinde ise biyofungisitlerin tümü her üç patojen türüne karşı değişen oranlarda etki sağlamışlardır. Companion *F. oxysporum* üzerinde %75'lere varan düzeyde etki gösterirken benzer düzeyde etki *R. solani* için T-22 ve Actinovate uygulamalarından elde edilmiştir. Actinovate'in *S. sclerotiorum*'a karşı etkisi de %70 seviyesinde bulunmuştur. Sonuç olarak; biyofungisitlerin toprağa emdirme yönteminin, hıyar yetiştiriciliğinde sorun olan toprak patojenler ile mücadele de etkili olduğu ve diğer mücadele yöntemlerinin yanında iyi bir alternatif olabileceği kanısına varılmıştır.

Anahtar sözcükler: *Fusarium oxysporum*, *Rhizoctonia solani*, *Sclerotinia sclerotiorum*, biyofungisitler, biyolojik kontrol, hıyar